

Vergaderjaar 2021–2022

35 965

Verslag van deelname aan een interparlementaire bijeenkomst van de tijdelijke commissie over Kankerbestrijding (BECA) van het Europees Parlement

Nr. 1

VERSLAG VAN EEN INTERPARLEMENTAIRE COMMISSIEVERGADERING

Vastgesteld 16 november 2021

Op 27 september 2021 vond een interparlementaire commissievergadering plaats in het Europees Parlement te Brussel over het Europese kankerbestrijdingsplan. De interparlementaire commissievergadering werd georganiseerd in het kader van het recent gepresenteerde concept rapport van de tijdelijke onderzoekscommissie voor Kankerbestrijding (BECA).

De conferentie had de vorm van een gemeenschappelijke vergadering van leden van nationale parlementen en leden van de onderzoekscommissie voor kankerbestrijding (BECA) van het Europees Parlement. Namens de commissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport van de Tweede Kamer nam het lid Paulusma (D66) deel.

De Nederlandse delegatie brengt als volgt verslag uit over haar deelname aan de digitale conferentie in Brussel.

Inleidingen

De eerste inleiding werd gegeven door Europarlementariër Trillet-Lenoir (RENEW – FR), Rapporteur van de BECA commissie. De rapporteur benadrukte het belang van het kankerbestrijdingsplan en onderstreepte dat meer coördinatie en harmonisatie nodig zijn om kanker te bestrijden. Volgens de rapporteur moet de focus met name liggen op preventie. Daarnaast gaf zij aan dat het belangrijk is dat er veel aandacht is voor gelijke toegang tot geneesmiddelen en benodigde behandelingen. Daarbij is het essentieel dat schaarste wordt tegengegaan en dat er gelijke toegang is tot behandelingen en geneesmiddelen. Verder benadrukte de rapporteur het belang van investeren in onderzoek en innovatie, met name als het gaat om zeldzame kankersoorten. Daarbij moeten volgens de rapporteur kennisnetwerken worden versterkt in de EU. In dat kader pleitte de rapporteur ook voor een Europese *cloud* voor kanker, waarbij een belangrijk element de oprichting is van een virtueel Europees kankerinstituut. Dit instituut zou een belangrijke rol kunnen spelen bij het

coördineren van grootschalige preventiecampagnes en doeltreffende communicatiecampagnes.

De tweede inleider was Eurocommissaris Kyriakides. In haar inleiding gaf de Eurocommissaris aan dat er binnenkort een implementatieplan uit zal komen waarin de belangrijkste mijlpalen bekend worden ter uitvoering van het kankerbestrijdingsplan. Om te zorgen voor een goede implementatie is het volgens de Eurocommissaris essentieel dat alle betrokkenen samenwerken. De Eurocommissaris gaf aan dat er verschillende fondsen worden ingezet op Europees niveau om onderzoek voor kankerbestrijding te stimuleren. Zo wordt er via het onderzoeksprogramma Horizon Europe 2 miljard euro beschikbaar gesteld voor projecten. Een van de speerpunten van het kankerbestrijdingsplan is volgens de Eurocommissaris betere en gelijke toegang tot preventie, behandeling en bestrijding voor alle Europese burgers.

Aansluitend gaf mevrouw Dimic, lid van het Sloveens parlement, een inleiding in het kader van het huidige Sloveens voorzitterschap van de EU. Zij gaf aan dat Slovenië reeds 70 jaar een kankerregister heeft. Brede toegankelijkheid tot dit soort registers kan helpen in de kennis over kanker. Ook gaf zij aan dat Slovenië momenteel drie screeningprogramma's kent voor baarmoederhalskanker, borstkanker en darmkanker. Er moet volgens haar worden nagedacht over verdere uitbreiding hiervan. Verder benadrukte ze het belang van goede palliatieve zorg.

De inleidingen werden afgerond door mevrouw Sacrédeus, rapporteur in het Comité van de Regio's, en mevrouw Bogusz, rapporteur in het Europees Economisch en Sociaal Comité. Beide legden de nadruk op het belang van een goede implementatie van het kankerbestrijdingsplan om zo ook echt impact te maken en het betrekken van stakeholders daarbij. Ook benadrukten ze beide het belang van multilevel samenwerking en kennisdeling tussen lokaal, regionaal, nationaal, Europees en wereldwijd niveau.

Gedachtewisseling tussen nationale parlementen en leden van het Europees Parlement

Na de inleidingen vond een gedachtewisseling plaats tussen de leden van nationale parlementen en leden van het Europees Parlement. Verschillende vertegenwoordigers van nationale parlementen benadrukten het belang van preventie en screening. Daarbij moet er voldoende aandacht zijn voor het bevorderen van een gezonde leefstijl en een gezond leefmilieu, o.a. door informatiecampagnes. Een tweede belangrijk punt in de discussie was de inzet om ongelijkheden te verminderen als het gaat om de toegang tot behandeling. Verschillende parlamentsleden noemden in dat kader de samenhang met de farmaceutische strategie en het gezamenlijk onderhandelen over prijzen van behandelingen. Ook werd in dat kader benoemd dat er meer aandacht moet komen voor grensoverschrijdende zorgmogelijkheden. Verder werd het belang van onderzoek en innovatie onderstreept door bijna alle leden van de parlementen. Daarbij gaven leden aan dat verbeterde uitwisseling van gegevens belangrijk is. Dit zou vormgegeven kunnen worden door een Europees register, een Europees kenniscentra en een infrastructuur van uitwisseling tussen nationale kenniscentra. Op het gebied van een betere levenskwaliteit van kankerpatiënten en overlevenden werd onder andere het recht om vergeten te worden genoemd. Om dit te realiseren werd een aanpassing van de verzekeringswetgeving aanbevolen. Tot slot onderstreepten verschillende parlementen het belang van het mobiliseren van voldoende financiële instrumenten om lidstaten te ondersteunen bij de implementatie van de ambities in het kankerbestrijdingsplan.

In het debat werd er een aantal keer op gewezen dat lidstaten de voorname competenties hebben om te acteren op het gebied van kankerbestrijding. De EU kan de acties van de lidstaten onder de huidige verdragsteksten ondersteunen, stimuleren en coördineren. De voorzitter van de BECA commissie, de heer Arlukowicz, benadrukte verschillende keren dat het wellicht goed zou zijn om binnen afzienbare tijd een debat te voeren over de EU bevoegdheden op het gebied van gezondheid.

Mevrouw Paulusma (D66) gaf aan het kankerbestrijdingsplan te verwelkomen. Kanker kent geen grenzen, daarom zouden onderzoek en behandeling ook geen grenzen moeten kennen. Zij gaf aan dat het belangrijk is dat de ambities die in het kankerbestrijdingsplan worden geschetst, worden vertaald in nationale strategieën en in de uitwerking van de farmaceutische strategie. In haar bijdrage benadrukte zij het belang van onderzoek en preventie. Ook gaf zij aan dat kankerpatiënten toegang moeten hebben tot de beste behandelingen voor eerlijke prijzen. De farmaceutische industrie zou daarom transparanter moeten zijn over de kosten voor onderzoek en ontwikkeling. Publieke investeringen zouden er op gericht moeten zijn om toegankelijkheid en betaalbaarheid te verbeteren. Daarbij zou kritisch moeten worden gekeken naar de stimulansen die worden ingezet voor de ontwikkeling van behandelingen voor onvervulde medische behoeften. Afsluitend gaf zij aan dat gezamenlijke prijsonderhandelingen, zoals onder het Benelux initiatief, moeten worden gestimuleerd.

Een vertegenwoordiger van de Europese Commissie, de heer Ryan, sloot af met enkele reacties op de inbreng van de nationale parlementen. Hij gaf aan dat in het kader van de uitvoering van het kankerbestrijdingsplan verschillende beleidsterreinen zullen worden gemobiliseerd, waaronder tabaksbelasting, farmaceutisch beleid en Digitaal Europa. Op korte termijn zal de Europese Commissie een nader uitgewerkt implementatieplan presenteren. Bij het monitoren van de implementatie zullen drie groepen stakeholders worden betrokken met daarin afgevaardigden van de verschillende departementen van de Europese Commissie, vertegenwoordigers van de lidstaten en stakeholders. In het kader van financiering van acties voor de uitvoering van het kankerbestrijdingsplan gaf de heer Ryan aan dat het programma EU4Health inmiddels operationeel is. In het kader van dat programma zijn reeds verschillende openstellingen gepubliceerd voor onderzoeksprojecten op het gebied van kanker. Op korte termijn zal ook de kankermissie van het onderzoeksprogramma Horizon Europe worden gelanceerd.

De delegatie,
Paulusma

De griffier van de delegatie,
Neefjes